

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Zagreb, 2. ožujka 2020.

Postupci i mjere zaštite u hotelima (hotelijerstvu)/turističkom sektoru

U svim objektima u hotelijerskom i turističkom sektoru važno je provoditi i poštivati opće mjere sprječavanje prijenosa infekcija. Svi djelatnici mogu se štititi poštivanjem općih mjera sprječavanja prijenosa infekcija.

U cijelom hotelu važno je osigurati adekvatni i pravilno funkcionirajući sustav ventilacije. Dostupnost tekuće vode i sapuna u svrhu poštivanja osnovnih higijenskih normi mora biti osigurana.

U hotelu osigurajte laku dostupnost odgovarajućeg potrošnog materijala za sprječavanje infekcija:

- sapun, voda ili alkoholna otopina za dezinfekciju ruku
- toplomjeri
- papirnate maramice
- kirurške maske
- jednokratne rukavice
- vreće za smeće
- tekućine za površinsku dezinfekciju

Turisti, dok god ne pokazuju simptome, ne predstavljaju rizik. Postupanja su istovjetna kao i u razdoblju sezonske gripe. Treba pojačati dezinfekciju zajedničkih prostorija, soba i sanitarnih čvorova, te postaviti obavijest o pripremljenosti hotela na pojavu simptoma kod gostiju u kojima ih mole da u sumnji kontaktiraju djelatnika hotela koji će:

- Obavijestiti nadležnog liječnika/epidemiologa
- Osigurati izolaciju osobe
- Omogućiti osobi sa simptomima sav potreban komfor: dostavu hrane, lijekova i tekućina, te pružanje zdravstvene skrbi na lokaciji ili u najbližem centru.

Uz takve obavijesti i djelatnici i gosti osjećati će se sigurnije. Informiranje osoblja i opskrba zaštitnim materijalom doprinose organiziranim i mirnim postupcima, čime se sprječavaju situacije širenja panike. Pravilno planiranje, zajedno s učinkovitom prevencijom i informiranjem, osigurat će zdravlje posjetitelja i osoblja, ali i pravilno funkcioniranje objekta.

U ovom trenutku nema ograničenja za rad i primanje gostiju u hotele.

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

INFORMACIJE O ZDRAVSTVENOM NADZORU

Hrvatska je 3. veljače 2020. uvela zdravstveni nadzor nad **osobama koje dolaze iz područja zahvaćenih epidemijom**, a koje su unazad 14 dana boravile u zahvaćenom području. Zdravstveni nadzor je mjera koja se primjenjuje na zdrave ljude koji su bili izloženi riziku zaražavanja.

Zdravstveni nadzor određuju i provode sanitarna inspekcija i epidemiološka služba.

Obuhvaća javljanje zdravstvenog stanja putnika telefonom nadležnom epidemiologu u slučaju pojave simptoma (povišena tjelesna temperatura, kašalj, kratkoća daha) te javljanje po isteku 14 dana nadzora epidemiologu prema mjestu boravka u Hrvatskoj. Kontakti nadležnih epidemiologa, prema županiji, nalazi se na idućem linku: <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/epidemija-pneumonije-povezana-s-novim-koronavirusom-kina/>

Hrvatski građani i stranci koji dolaze u Hrvatsku iz područja zahvaćenih epidemijom i ostaju dugotrajno bit će podvrgnuti zdravstvenom nadzoru uz samoizolaciju kod kuće. Osobe koje u Hrvatsku dolaze turistički ili poslovno na kratkotrajni boravak nije moguće podvrgnuti zdravstvenom nadzoru koji zahtijeva samoizolaciju, te im kretanje neće biti ograničeno dok nemaju simptome bolesti. Stranim osobama (turistima i poslovnim ljudima koji su u Hrvatskoj nekoliko dana) nema potrebe ograničiti kretanje unutar Hrvatske i prema daljnjim odredištima. Bit će obavezni javiti se telefonom nadležnom epidemiologu zdravstveno stanje (pojavu simptoma), te po isteku 14 dana nadzora epidemiologu. Pri eventualnoj pojavi prvih simptoma respiratorne bolesti trebaju ostati u smještaju bez doticaja s drugim putnicima/kolegama i nazvati nadležnog epidemiologa.

Svjetska zdravstvena organizacija i dalje ne preporučuje ograničenja u međunarodnom prometu ljudi i robe.

IZVJEŠTAVANJE I KOMUNIKACIJA S DJELATNICIMA

Preporučljivo je održati sastanak sa svim djelatnicima i popričati o slijedećem:

1. Prihvatiti činjenicu postojanja akutne bolesti uzrokovane novim koronavirusom i naglasiti važnost točnih i provjerenih informacija o virusu i bolesti, kao što su informacije od strane ministarstava, zavoda za javno zdravstvo, Svjetske zdravstvene organizacije i slično. Naglasiti da je širenje neprovjerenih i netočnih informacija i mitova o virusu štetno.
2. Iskomunicirati i podsjetiti djelatnike o važnosti higijene i pranja ruku. Podsjetiti djelatnike na mjere higijene i upute koji vrijede u Vašoj ustanovi. Naglasiti i podsjetiti na važnost higijene u pripremi hrane.
3. Potaknuti djelatnike da izbjegavaju rukovanje s gostima.
4. Prenesite koje mjere smanjenja rizika će biti primijenjene u Vašoj ustanovi (npr. veća dostupnost sapuna i dezinficijensa za goste, pojačanje dezinfekcije zajedničkih prostorija i sanitarnih čvorova, liftova i slično).
5. Prenesite postupke koje trebaju pratiti ukoliko netko od gostiju ili djelatnika prijavi pojavu simptoma (javljanje upravitelju, izolacija gosta u sobi, javljanje liječniku nadležnom za goste hotela i nadležnom epidemiologu).

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

TREBAJU LI GOSTI I OSOBLJE HOTELA NOSITI MASKE?

DA – AKO OSOBA IMA SIMPTOME INFEKCIJE DIŠNOG SUSTAVA

Pojedince sa simptomima bolesti dišnog sustava treba poticati na nošenje maski kako bi se ograničilo širenje bolesti. Međutim, sama uporaba maske ne pruža odgovarajuću razinu zaštite i treba poduzimati druge podjednako relevantne mjere (poput održavanja higijene ruku, održavanje udaljenosti od ostalih gostiju i osoblja od najmanje jedan metar, a po mogućnosti dva metra). Ako se koriste maske, treba slijediti adekvatne postupke nošenja, uklanjanja i odlaganja te higijenske mjere ruku nakon uklanjanja zaštite.

NE - AKO OSOBA NEMA SIMPTOME INFEKCIJE DIŠNOG SUSTAVA

Nema dokaza da je upotreba medicinske maske za jednokratnu upotrebu na zdravim osobama korisna u sprječavanju infekcije, međutim, maske se mogu nositi u nekim zemljama prema lokalnim kulturnim navikama. Uz to, pojedinci bez respiratornih simptoma trebali bi često obavljati higijenu ruku i izbjegavati neposrednu blizinu sa zaraženim osobama.

POSTUPAK U SLUČAJU SUMNJE NA SLUČAJ ZARAZE NOVIM KORONAVIRUSOM

U slučaju uočavanja simptoma infekcije koronavirusom kod posjetitelja hotela, vrijedi sljedeće:

- Zdravstveni voditelj hotela ili drugi djelatnik treba odmah kontaktirati nadležnog epidemiologa (prema županiji) kako bi prijavio sumnjivi slučaj i primio upute o potrebnim postupcima
- Ako hotel ima nadležnog liječnika, odmah obavijestiti i nadležnog liječnika
- Osobi pod sumnjom savjetovati da ostane u sobi sa zatvorenim vratima; treba joj ponuditi kiruršku masku i papirnatu maramicu
- Djelatnicima hotela savjetovati da ne ulaze u sobu u kojoj je osoba pod sumnjom na infekciju
- Ukoliko postoji potreba kontakta s gostom, trebalo bi odrediti samo jednu osobu koja će se baviti tim gostom uz upotrebu zaštitne medicinske maske i rukavica te održavanje udaljenosti od najmanje metar od bolesnika, po mogućnosti, dva metra.
- Maske, rukavice i slična zaštitna oprema treba odmah nakon korištenja biti zatvorena u plastične vreće i odložena u kantu za smeće s poklopcem predviđenu za infektivni otpad i ne smije se koristiti ponovno. Nakon bacanja zaštitne opreme u kantu za otpad, djelatnici trebaju oprati ruke sapunom i vodom

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

POSTUPAK PRANJA I ČIŠĆENJA HOTELSKE SOBE U SLUČAJU DA JE U NJOJ BORAVILA OSOBA NA KOJU SE SUMNJA ILI JE POTVRĐENO DA JE ZARAŽENA KORONAVIRUSOM (COVID-19)

Potrebna oprema:

Ako je moguće, zatvorite potencijalno kontaminiranu sobu i sačekajte 72 sata prije čišćenja kako bi se infektivnost virusa smanjila.

Upute za čišćenje:

- Prije nego što počnete s čišćenjem, stavite masku i rukavice. Izbjegavajte dodirivanje lica i očiju tijekom čišćenja.
- Držite prozore otvorenima da se prostor provjetrava i/ili uključite ventilaciju.
- Očistite pod deterdžentom te nakon toga dezinficirajte.
- Očistite i dezinficirajte sve potencijalno kontaminirane površine: kvake na vratima, telefone, drške u hodnicima i na stubištima.
- Očistite toalete, uključujući WC školjku i sve dostupne površine u toaletu deterdžentom te nakon toga

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

- dezinficirajte.
- Nemojte koristiti pakiranje s raspršivačem za nanošenje dezinfekcijskog sredstva jer može doći do prskanja koje mogu dalje širiti virus.
- Uklonite posteljinu, jastučnice, deke i druge tkanine te ih operite. Za pranje koristite perilicu rublja (60 - 90 °C) i deterdžent za pranje rublja. Ako nije moguće prati u perilici za rublje, možete koristiti čišćenje na paru.
- Nakon čišćenja krpe oprati na 90 °C.
- Skinite rukavice i masku te ih stavite u plastičnu vrećicu, a zatim operite ruke sapunom i vodom.
- Sav otpad nastao tijekom čišćenja treba što je prije moguće odložiti u kante za otpad.
- Istuširajte se i presvucite odjeću odmah nakon čišćenja.
- Ostavite prozor otvoreni i/ili ventilaciju uključenom da se prostorija temeljito prozrači.

Prilikom korištenja sredstava za čišćenje važno je:

1. Pridržavati se uputa za korištenje koje je naveo proizvođač sredstva
2. Izbjegavati kontakt sredstva s očima i kožom te držati dalje od dohvata djece
3. Ne miješati različita sredstva za čišćenje te provjetravati prostorije u kojima se koristi sredstvo za čišćenje
4. Za dezinfekciju kontaminiranih površina ili materijala izbjegavati uporabu raspršivača, proučiti kontaktno vrijeme te ostaviti da sredstvo djeluje sukladno uputama proizvođača

Za dezinfekciju treba odabrati sredstvo koje u sebi sadrži neku od slijedećih aktivnih tvari:

Natrijev hipoklorit (0,05 - 0,5%)	Etanol (70 %)
Glutaraldehyd (2 %)	Izopropanol (50 %)
Benzalkonijev klorid (0,05 %)	Natrijev klorit (0,23 %)

Situacija se brzo može mijenjati, pa se i ove preporuke mogu promijeniti, stoga pratite mrežne stranice HZJZ-a (www.hzjz.hr) i Ministarstva zdravstva (www.zdravlje.gov.hr) na kojima se svakodnevno objavljuju ažurirani podatci vezano uz koronavirus, kao i mjere prevencije:

<https://zdravstvo.gov.hr/koronavirus-i-mjere-prevencije/4952>

<https://www.hzjz.hr/medunarodna-istrazivanja/koronavirus-najnoviji-podatci/>

<https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/pitanja-i-odgovori-o-novom-koronavirusu-2019-ncov/>

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

OSNOVNE INFORMACIJE

1. Što je novi COVID-2019? Što je SARS—CoV-2?

Novi koronavirus koji se pojavio 2019. godine nazvan je SARS—CoV-2, otkriven je u Kini krajem 2019. Radi se o novom soju koronavirusa koji prije nije bio otkriven kod ljudi. Bolest uzrokovana tim virusom naziva se COVID-2019.

2. Odakle potječu koronavirusi?

Koronavirusi su virusi koji cirkuliraju među životinjama no neki od njih mogu prijeći na ljude. Nakon što prijeđu sa životinje na čovjeka mogu se prenositi među ljudima.

Velik broj životinja su nositelji koronavirusa. Na primjer, koronavirus bliskoistočnog respiratornog sindroma (MERS-CoV) potječe od deva dok SARS potječe od cibetke, životinje iz reda zvijeri srodnih mačkama.

3. Može li se ovaj virus usporediti sa SARS-om ili sezonskom gripom?

Novi koronavirus otkriven u Kini genetski je usko povezan s virusom SARS iz 2003. i ta dva virusa imaju slične karakteristike, iako su podaci o ovom virusu još uvijek nepotpuni.

SARS se pojavio krajem 2002. godine u Kini. U razdoblju od osam mjeseci 33 države su prijavile više od 8000 slučajeva zaraze virusom SARS-a. Tada je od SARS-a umrla jedna od deset zaraženih osoba.

Trenutno dostupne informacije nisu dovoljne da bi se sa sigurnošću moglo reći koliko je smrtonosan 2019-nCoV. Ipak, preliminarni nalazi ukazuju da je on manje smrtonosan od SARS-CoV.

Iako se nCoV i virusi gripe prenose s osobe na osobu i mogu imati slične simptome, ta dva virusa su vrlo različita te se stoga i ponašaju drugačije. Još je prerano donositi zaključke o načinu širenja 2019-nCoV. Ipak, preliminarni podaci ukazuju da se 2019-nCoV prenosi kao SARS.

4. Kako se virus prenosi? Koliko lako se on širi?

Iako virus potječe od životinja, on se sada širi s osobe na osobu (prijenos s čovjeka na čovjeka). Trenutno dostupni epidemiološki podaci nisu dovoljni za utvrđivanje lakoće i uspješnosti širenja virusa među ljudima. Izgleda da se virus uglavnom prenosi kapljičnim putem pri kihanju i kašljanju.

Trenutno se procjenjuje da vrijeme inkubacije 2019-nCoV (vrijeme između izlaganja virusu i pojave simptoma) traje između dva i 12 dana. Iako su ljudi najzarazniji kada imaju simptome nalik gripi, postoje naznake da neki ljudi mogu prenijeti virus bez da imaju simptome ili prije nego se oni pojave. Ukoliko se ovaj podatak potvrdi, to će otežati rano otkrivanje zaraze 2019-nCoV. To nije neuobičajeno kod virusnih infekcija, kao što se vidi iz primjera ospica, ali za ovaj novi virus nema jasnih dokaza da se bolest može prenijeti prije pojave simptoma.

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

Ako se ljudi zaraženi 2019-nCoV testiraju i na vrijeme dijagnosticiraju te se provedu stroge mjere kontrole zaraze, vjerojatnost uspješnog prijenosa s čovjeka na čovjeka među europskim stanovništvom je niska. Sustavna provedba mjera za prevenciju i kontrolu pokazala se učinkovitom u kontroli SARS-CoV i MERS-CoV virusa.

MEDICINSKE INFORMACIJE

1. Koji su simptomi zaraze 2019-nCoV?

Koliko je poznato, virus može uzrokovati blage simptome slične gripi poput:

- povišene tjelesne temperature
- kašlja
- otežanog disanja
- bolova u mišićima
- umora

U težim slučajevima javlja se teška upala pluća, sindrom akutnog otežanog disanja, sepsa i septički šok koji mogu uzrokovati smrt pacijenta. Osobe koje boluju od kroničnih bolesti podložnije su težim oboljeljima.

2. Jesu li neki ljudi pod većim rizikom od drugih?

Općenito djeca, starije osobe i osobe s kroničnim bolestima (poput povišenog tlaka, srčanih bolesti, dijabetesa, poremećaja jetre i bolesti dišnih puteva) imaju veći rizik razvoja težih simptoma zaraznih bolesti. S obzirom da se radi o novoj bolesti te su dostupni podaci nepotpuni, još ne znamo koje skupine ljudi imaju teži ishod zaraze COVID-19.

3. Postoji li liječenje bolesti uzrokovane SARS—CoV-2?

Ne postoji posebno liječenje za ovu bolest. Pristup liječenju pacijenata s infekcijama vezanim uz koronavirus je liječenje kliničkih simptoma (npr. povišene temperature).

Pružanje njege (npr. pomoćna terapija i praćenje – terapija kisikom, infuzija i antiviralni lijekovi) može biti vrlo učinkovito kod oboljelih.

4. Gdje se mogu testirati?

Ukoliko vaš liječnik smatra da se trebate testirati na SARS—CoV-2, uputit će vas u daljnji postupak. Trenutno se dijagnostika provodi samo u Klinici za infektivne bolesti u Zagrebu.

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7

HR-10000 Zagreb

T: +385 1 4863 222

F: +385 1 4863 366

www.hzjz.hr

PREVENCIJA

Što učiniti ako sam bio u bliskom doticaju s osobom oboljelim od COVID-19?

Osoba koja je tijekom zadnjih 14 dana bila u bliskom kontaktu s oboljelim od COVID-19 bit će stavljena pod aktivni nadzor u samoizolaciji. To znači da će osoba biti u samoizolaciji kod kuće, mjeriti tjelesnu temperaturu jednom dnevno te javiti pojavu simptoma (povišena tjelesna temperatura, kašalj, kratkoća daha) teritorijalno nadležnom epidemiologu, kao i javiti se nadležnom epidemiologu po isteku 14 dana zdravstvenog nadzora. Ako osoba pod zdravstvenim nadzorom razvije znakove respiratorne bolesti, epidemiolog koji provodi nadzor postupit će u skladu sa sumnjom na COVID-19 (dogovara se transport u bolnicu radi dijagnostike i liječenja), a kontakti se stavljaju pod zdravstveni nadzor. Ako osoba po završetku zdravstvenog nadzora ne razvije simptome respiratorne bolesti, epidemiolog šalje obavijest o završetku zdravstvenog nadzora nadležnim ustanovama.

Koja su pravila za dezinfekciju/pranje ruku?

Pranje i dezinfekcija ruku ključni su za sprječavanje infekcije. Ruke treba prati često i temeljito sapunom i vodom najmanje 20 sekundi. Kada sapun i voda nisu dostupni možete koristiti dezinficijens koji sadrži najmanje 70% alkohola. Virus ulazi u tijelo kroz oči, nos i usta. Stoga ih nemojte dirati neopranim rukama.

Jesu li kirurške maske učinkovita zaštita protiv SARS—CoV-2?

Kirurške maske sprječavaju širenje infekcije s bolesnih ljudi na druge. Kirurške maske su manje učinkovite u zaštiti ljudi koji nisu zaraženi. Za uobičajeni socijalni kontakt s oboljelim dovoljna je kirurška maska i održavanje udaljenosti najmanje jedan metar od bolesnika. Zdravstvenim djelatnicima koji su u doticaju s pacijentima za koje se sumnja ili je potvrđen SARS—CoV-2 savjetuje se korištenje kirurške maske ili maske veće razine filtriranja (FFP2), a kod zahvata gdje se stvara aerosol FFP3 maske.

Postoji li cjepivo protiv SARS—CoV-2?

Trenutno ne postoji cjepivo protiv koronavirusa, pa tako ni protiv SARS—CoV-2. Zato je važno spriječiti infekciju ili njeno daljnje širenje.

Štiti li me ovogodišnje cjepivo protiv gripe od SARS—CoV-2?

Virus gripe i SARS—CoV-2 su vrlo različiti i cjepivo protiv sezonske gripe ne štiti od bolesti uzrokovane virusom SARS—CoV-2.

Međutim, sezona gripe u Europi još traje, a cjepivo protiv gripe je najbolja dostupna zaštita od sezonske gripe.